

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 557/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Krzysztof Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2022 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. w W.

przeciwko L. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 listopada 2019 r. sygn. akt I C 737/19

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach II, III i IV w ten sposób, że nadaje im treść:

„II. zasądza od pozwanej L. P. na rzecz strony powodowej Banku (...) S.A. w W. ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 469.683,60 zł (czterysta sześćdziesiąt dziewięć tysięcy sześćset osiemdziesiąt trzy złote 60/100) za okres od dnia 4 sierpnia 2015 r. do dnia 29 lipca 2018 r.;

III. w pozostałej części powództwo oddala;

IV. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.”;

2. w pozostałej części apelację oddala;

3. odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.

SSA Paweł Rygiel

sygn. akt I ACa 557/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 marca 2022 r.

Powodowy Bank (...) S.A. w W. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwana L. P. ma zapłacić na rzecz strony powodowej kwotę 106.222,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 804.225 zł od dnia 31 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, wraz z kosztami postępowania według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego oraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym (z weksła) z dnia 17 października 2018 r., Sąd I instancji orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana wniosła o uchylenie nakazu w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Na rozprawie w dniu 7 listopada 2019 r. pełnomocnik strony powodowej złożył do protokołu rozprawy oświadczenie, że wskazana w pozwie kwota 106.222 zł. to odsetki skapitalizowane od kwoty głównej roszczenia za okres od 30 lipca 2015 r. do 29 lipca 2018 r., tj. daty złożenia powództwa w sądzie i dalsze odsetki od tej kwoty powinny być liczone od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Tym samym strona powodowa dochodzi odsetek od części sumy wekslowej, a w pozostałym zakresie ponad tę kwotę pozostawia powództwo do uznania sądu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy

- uchylił nakaz zapłaty z dnia 17 października 2018 r. (pkt I sentencji);
- zasądził od strony pozwanej L. P. na rzecz strony powodowej Banku (...) S.A. w W. kwotę 100.615,23 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 30 lipca 2018 r do dnia zapłaty (pkt II);
- w pozostałej części powództwo oddalił (pkt III);
- zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 6.745 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt IV).

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 9 listopada 2009 r. powodowy Bank zawarł ze spółką(...) sp. z o.o. z siedzibą w K. umowę pożyczki hipotecznej nr (...) w kwocie 486.630 zł, z przeznaczeniem na finansowanie działalności bieżącej i inwestycyjnej związanej z działalnością gospodarczą. Obowiązek spłaty zadłużenia wynikający z w/w umowy został zabezpieczony ustanowieniem na rzecz wierzyciela zabezpieczenia w postaci hipoteki umownej zwykłej w kwocie 486.630 zł w celu zabezpieczenia należności kapitałowej oraz hipoteką kaucyjną w kwocie 243.315 zł w celu zabezpieczenia roszczeń wierzyciela z tytułu odsetek, kosztów i innych należności wynikających z powołanej umowy. Hipoteki zostały ustanowione na nieruchomości będącej własnością pozwanej. Nadto, zabezpieczeniem umowy miał być weksel własny wystawiony przez kredytobiorcę, poręczony przez pozwaną L. P.. Pozwana weksel podpisała, opatrując słowami „poręczam solidarnie”. W deklaracji wekslowej wskazała, że w razie wypełnienia weksla przez Bank powinna zostać zawiadomiona pod adresem: ul. (...) (...)-(...) K..

Nadto, w dniu 12 listopada 2009 r. pozwana jako dłużnik z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku w postaci poręczenia wekslowego poddała się egzekucji do kwoty 729.945 zł w przypadku powstania długu na skutek niewywiązywania się przez pożyczkobiorcę z zobowiązań wynikających z umowy pożyczki.

Pismem z dnia 6 lipca 2011 r. skierowanym do spółki(...)powodowy bank wypowiedział w całości w/w umowę pożyczki hipotecznej, z zachowaniem 30-dniowego terminu oraz wezwał do spłaty zadłużenia.

Postanowieniem z dnia 16 października 2013 r. Sąd Rejonowy (...)wK. Wydział IV Gospodarczy w sprawie sygn. akt(...) nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (...) wystawionemu w dniu 25 września 2013 r. przez powodowy bank przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., obejmującemu zadłużenie wynikające z umowy pożyczki hipotecznej, do kwoty nie wyższej niż 729.945 zł oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 118,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na podstawie tego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym wB.wszczął przeciwko dłużnikowi (...) Sp. z o.o. uproszczoną egzekucję z nieruchomości.

Strona powodowa zawiadomiła wystawcę weksla oraz poręczyciela (pozwaną) o wypełnieniu weksla i wezwała do jego wykupu pismami z dnia 10 lipca 2015 r. W wezwaniu wskazano dłużnikom, że Bank wypełnił weksel na kwotę 820.196,83 złote, na którą składają się: należność główna z tytułu kredytu w wysokości 496.683,60 zł, odsetki naliczone do dnia 10 lipca 2015 roku w wysokości 350.513,23 zł. Pismo skierowane do pozwanej wróciło do nadawcy z adnotacją „zwrot, nie podjęto w terminie” z datą na pieczęcie operatora pocztowego 3 sierpnia 2015 roku.

W dniu 3 sierpnia 2015 r. strona powodowa wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Postanowieniem z dnia 30 września 2015 r. Sąd Rejonowy (...) w K. I Wydział Cywilny nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności.

W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w oparciu o (...) przeciwko pozwanej, na rzecz powoda została wyegzekwowana kwota 729.945 zł.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zgłoszone roszczenie za uzasadnione w części, jako znajdujące oparcie w treści art. 101, 32 oraz 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe.

Za nieuzasadniony uznał Sąd I instancji podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia. Wskazał, że z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że strona powodowa w dniu 6 lipca 2011 roku wypowiedziała umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia liczonego od dnia otrzymania pisma o wypowiedzeniu umowy. Pożyczkobiorca (...) sp. z o.o. otrzymała wypowiedzenie w dniu 15 lipca 2011 r. Roszczenia z umowy pożyczki nr stały się zatem wymagalne w dniu 16 sierpnia 2011 r. Stosownie do art. 118 k.c., roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej ulegają przedawnieniu w terminie 3 lat, stąd też roszczenie strony powodowej jako przedsiębiorcy działającego jako bank winno ulec przedawnieniu w dniu 16 sierpnia 2014 r., przy założeniu, że nie wystąpiło żadne zdarzenie powodujące przerwanie biegu przedawnienia określone w art. 123 § 1 k.c. Sąd poczynił wywody, z których wynika, że na skutek wystąpienia z ze skutecznym wnioskiem przez wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko dłużnikowi głównemu ((...) Sp. z o.o.) i uwzględniania tego wniosku przez sąd, doszło – stosownie do treści art. 123 § 1 pkt 1 k.c. – do przerwy biegu przedawnienia przeciwko temu dłużnikowi. Tym samym w dacie wypełnienia weksla roszczenie przeciwko temu dłużnikowi nie było przedawnione i strona powodowa mogła bez przeszkód wypełnić weksel in blanco wystawiony przez (...) Sp. z o.o. w lipcu 2015 r., stosownie do treści deklaracji wekslowej. W tej sytuacji Sąd podkreślił, że pozwana L. P. nie była stroną umowy pożyczki, a nawet jej poręczycielem w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, a jej poręczenie wobec wierzyciela miało charakter wyłącznie wekslowy. W związku z tym nie może się ona powoływać na treść art. 372 k.c., zgodnie z którym przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia w stosunku do jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników. Jej sytuację prawną reguluje natomiast przepis art. 32 prawa wekslowego, jako przepis szczególny. W związku z tym, stosownie do art. 10 prawa wekslowego, pozwana mogła powoływać się na zarzuty ze stosunku podstawowego, ale przysługujące wyłącznie dłużnikowi głównemu (a nie sobie). W sytuacji zatem, gdy roszczenie Banku wobec spółki (...) nie uległo przedawnieniu, to Sąd nie miał podstaw do uwzględnienia podniesionego przez pozwaną przedmiotowego zarzutu.

W związku z dalszymi zarzutami pozwanej Sąd wskazał, że okoliczność, iż wezwanie do wykupu weksla zostało wysłane na adres, pod którym pozwana już nie mieszkała, nie ma znaczenia dla skuteczności zawiadomienia. Stosownie bowiem do treści deklaracji wekslowej, Bank powinien dokonać zawiadomienia pod adres wskazany przez dłużniczkę, a jeżeli zmieniała ona miejsce swojego zamieszkania, to wyłącznie w jej interesie było powiadomienie o tym wierzyciela. Sąd ocenił, że pozwana miała możliwość zapoznania się z treścią wezwania wystosowanego przez stronę powodową, a fakt nieuczynienia tego wynikał wyłącznie z jej zaniedbań, za które wierzyciel nie może ponosić negatywnych konsekwencji.

Sąd Okręgowy podkreślił, że strona powodowa ostatecznie sprecyzowała, iż dochodzona pozwem kwota 106.222 złotych to odsetki skapitalizowane od kwoty głównej roszczenia za okres od 30 lipca 2015 r. do 29 lipca 2018 r., tj. daty złożenia powództwa w sądzie. Tak określone żądanie było zasadne, bowiem w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie b.t.e. wobec pozwanej nie została wyegzekwowana cała kwota przysługującego Bankowi

roszczenia wobec pozwanej, tj. pozostałe odsetki ustawowe za opóźnienie, jakie narosły od kwoty głównej roszczenia, od dnia przedstawienia do zapłaty weksła in blanco (30 lipca 2015 roku) do dnia wytoczenia powództwa. Odsetki te, stosownie do treści wezwania do zapłaty weksła, powinny być naliczane od kwoty należności głównej, tj. kwoty 496.683,60 zł i stosownie do treści art. 482 k.c., możliwość żądania od nich dalszych odsetek za opóźnienie powinna być ograniczona do dnia wytoczenia o nie powództwa. Według obliczeń Sądu skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od kwoty należności głównej w okresie od 30 lipca 2015 roku do 29 lipca 2018 roku wynoszą 100.615,23 złote, stąd też taka suma została ostatecznie zasądzona na rzecz strony powodowej, z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu, zgodnie z art. 482 § 1 k.c. W pozostałej części powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c.

Od powyższego orzeczenia apelację wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w części uwzględniającej powództwo i zarzucając:

- błędne ustalenie, że zasądzona kwota 100.615,23 zł (która wedle obliczeń Sądu stanowi kwotę odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 496.683,60 zł liczonych od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia 29 lipca 2018 r.) stanowi sumę wekslową, za którą pozwana odpowiada, w sytuacji, gdy zgodnie z wezwaniem do wykupienia weksła na sumę wekslową składają się: należność główna w wysokości 496.683,60 zł oraz odsetki naliczone do dnia 10 lipca 2015 r. w wysokości 350.513,23 zł;

- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia, tj. dlaczego Sąd uznał, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od należności głównej 496.683,60 zł od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia 29 lipca 2018 r..

Zarzucała także naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 76a w zw. z art. 78 ustawy Prawo bankowe poprzez uznanie, że pomimo okoliczności, iż pozwana nie została poinformowana o wezwaniu do wykupienia weksła (ponieważ nie mieszkała już pod wskazanym adresem) nie miało to znaczenia dla zasądzenia roszczenia o zapłatę odsetek od dnia upływu terminu do wykupienia weksła;

- art. 5 ustawy Prawo wekslowe poprzez naliczenie odsetek od części sumy wekslowej weksła płatnego w określonej dacie, podczas gdy zastrzeżenie odsetek od sumy wekslowej może dotyczyć tylko weksła płatnego za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu;

- art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że nadanie klauzuli wykonalności b.t.e. przerywa bieg przedawnienia co do całości roszczenia, w tym co do roszczenia objętego pozwem, a nie tylko w granicach określonych przez wysokość na jaką opiewa b.t.e.;

- naruszenie art. 10 ustawy prawo wekslowe poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że wypełnienie weksła in blanco w dniu 10 lipca 2015 r., w więc po upływie przedawnienia roszczenia podstawowego z umowy pożyczki hipotecznej z dnia 9 listopada 2009 r. w zakresie kwoty powyżej 729.945 zł skutkuje odpowiedzialnością pozwanej z tytułu poręczenia wekslowego.

Apelująca zarzucała także nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy polegające na braku weryfikacji, czy roszczenie powoda w zakresie w jakim dochodzi od pozwanej kwoty 106.222 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia 29 lipca 2018 r. jest roszczeniem opartym na wekslu, a w konsekwencji na wydaniu orzeczenia bez zbadania przez ten sąd materialnoprawnej podstawy żądania.

W uwzględnieniu podniesionych zarzutów wniosła pozwana o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie – o uchylenie wyroku w

zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, przy pozostawieniu temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (obecnie art. 327¹ § 1 k.p.c.) jest bezprzedmiotowy. Skuteczność przedmiotowego zarzutu ograniczona jest do sytuacji, w której treść uzasadnienia skarżonego wyroku uniemożliwia kontrolę instancyjną wydanego w sprawie orzeczenia. W systemie apelacyjnym, w którym Sąd II instancji jest sądem merytorycznym a postępowanie odwoławcze jest kontynuacją postępowania przed sądem pierwszoinstancyjnym, uchybienia w formie uzasadnienia, nieprowadzące do trudności w identyfikacji motywów rozstrzygnięcia sprawy, nie mają znaczenia dla możliwości rozpoznania apelacji. W tym kontekście wskazać należy, że z treści uzasadnienia Sądu Okręgowego w oczywisty sposób wynika zakres dokonanych ustaleń oraz motywy, którymi kierował się Sąd przy dokonywaniu oceny prawnej. Natomiast sytuacja, w której skarżący podnosi brak wypowiedzi Sądu co do danej kwestii o znaczeniu procesowym bądź materialnoprawnym, może prowadzić jedynie do powołania się na naruszenie adekwatnego przepisu prawa procesowego bądź materialnego.

Dalsze rozważania muszą być poprzedzone wywodami pozwalającymi na określenie granic zgłoszonego w sprawie roszczenia procesowego. Zważyć bowiem należy, że sąd może wyrokować tylko co do przedmiotu, który był objęty żądaniem (art. 321 § 1 k.p.c.). Granice rozpoznania sprawy wyznaczone są zatem żądaniem pozwu, przez co należy rozumieć żądanie wraz z przytoczonymi na jego poparcie okolicznościami faktycznymi. To właśnie potrzeba zakreślenia granic przedmiotu rozpoznania sprawy uzasadnia wymóg ścisłego (dokładnego) określenia żądania i przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (art. 187 § 1 k.p.c.), a naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. ma miejsce zarówno w przypadku orzeczenia o żądaniach nie zgłoszonych w pozwie, jak i o roszczeniach wynikających z faktów, których powód nie przytaczał.

Analiza zgłoszonego w pozwie roszczenia wskazuje, że strona powodowa domagała się „zasądzenia kwoty 106.222,87 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 804.225 zł za okres od dnia 31 lipca 2015 r. do dnia zapłaty”. Powołana na uzasadnienie podstawa faktyczna wskazuje przy tym, że kwota 106.222,87 zł stanowić ma pozostałą część roszczenia z weksla, skoro powodowy Bank powołuje się na to, iż suma wekslowa wynosi 820.196,83 zł, zaś wystawiony przez Bank bankowy tytuł egzekucyjny obejmuje jedynie część tej kwoty (bo 729.945 zł) a prowadzona egzekucja dotyczy właśnie tylko tej części kwoty. Taka identyfikacja roszczenia znajduje potwierdzenie w uzasadnieniu pozwu, w którym Bank wskazał, iż „tym samym nie zostało zaspokojone roszczenie wynikające z weksla ponad kwotę 729.945 zł tj. w kwocie 106.222,87 zł (część kwoty wekslowej), jakiej żąda w oparciu o przedmiotowy weksel powód”. Pomijając prawidłowość działania matematycznego mającego dawać wskazaną w pozwie sumę, tak powołane okoliczności faktyczne, jak i zawarte w uzasadnieniu pozwu oświadczenie strony powodowej, w jednoznaczny sposób uzasadniają twierdzenie, iż powód zgłosił żądanie zasądzenia kwoty 106.222,87 zł stanowiącej pozostałą część sumy wekslowej (820.196,83 zł), ponad kwotę, co do której toczy się postępowanie egzekucyjne (729.945 zł). Jednocześnie powód w pozwie domaga się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie sumy wekslowej (części sumy wekslowej w wysokości 804.225 zł) liczonych od dnia 31 lipca 2015 r.

Takie sformułowanie żądania pozwu jest precyzyjne, jak też jest spójne, skoro obejmuje całość świadczeń, których – z teoretyczno-prawnego punktu widzenia – mogłaby domagać się strona powodowa. Tym samym w oczywisty sposób należy przyjąć, że powód zgłosił w pozwie roszczenie obejmujące dwa żądania: 1/ zasądzenia pozostałej części sumy wekslowej, ponad kwotę objętą tytułem wykonawczym będącym podstawą prowadzonej egzekucji oraz 2/ zasądzenia odsetek ustawowych od sumy wekslowej za okres od dnia wymagalności tj. od dnia 31 lipca 2015 r.

Na ostatniej rozprawie, przed jej zamknięciem, pełnomocnik strony powodowej złożył do protokołu oświadczenie, z którego wynikać ma, że powołana w pozwie kwota 106.222 zł stanowić ma skapitalizowane odsetki od kwoty głównej (496.683,60 zł) od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia 29 lipca 2018 r. W związku z tym domaga się zasądzenia tej kwoty

wraz z odsetkami od daty złożenia pozwu. Sąd Okręgowy przyjął, iż oświadczenie to stanowi sprecyzowanie żądania pozwu i zasądził w wyroku należność według tak przedstawionego mechanizmu wyliczenia świadczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wyżej przytoczone oświadczenie nie może być uznane za sprecyzowanie żądania pozwu. Po pierwsze, jak już wyżej wskazano, sama treść pozwu nie budziła wątpliwości co do treści zgłoszonych żądań, podstawy faktycznej roszczenia i jego granic. Po drugie, z treści oświadczenia wynika, iż w części powód miałby ograniczyć zakres dochodzonego roszczenia, a w części roszczenie rozszerzyć. W szczególności porównując zakres roszczenia wynikającego z oświadczenia zgłoszonego do protokołu rozprawy z zakresem wynikającym z pozwu wskazać należy, że ostatecznie powód miałby się nie domagać pozostałej części sumy wekslowej, natomiast nowością w stosunku do pierwotnie zgłoszonego roszczenia jest fakt skapitalizowania odsetek oraz zgłoszenie nowego żądania – zasądzenia odsetek od skapitalizowanych odsetek za okres od daty złożenia pozwu. Zważyć zatem należy, że o ile w zakresie ograniczającym zgłoszone w pozwie roszczenie, ustne oświadczenie może być tłumaczone jako cofnięcie pozwu, to w zakresie zmiany powództwa i jego rozszerzenia ustne zgłoszenie nowego roszczenia jest procesowo bezskuteczne. To wszystko w sytuacji, w której roszczenie objęte pozwem, w kształcie tam określonym, zostało już objęte wydanym w sprawie orzeczeniem – nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym. Stosownie natomiast do mającego w sprawie zastosowanie art. 495 § 2 k.p.c. (aktualnie art. 493 § 3 pkt 3 k.p.c.) po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych.

W świetle powołanych okoliczności w oczywisty sposób należy przyjąć, iż przedmiotowe oświadczenie pełnomocnika strony powodowej złożone na rozprawie w dniu 8 listopada 2019 r. nie stanowiło sprecyzowania roszczenia, lecz w istocie stanowiło zmianę powództwa poprzez określenie innego jego przedmiotu, a w części poprzez rozszerzenie żądania pozwu. Stosownie natomiast do art. 193 § 2¹ k.p.c., zmiana powództwa może nastąpić jedynie w piśmie procesowym, a przepis art. 187 k.p.c. znajduje w tym zakresie odpowiednie zastosowanie. Z oczywistych zatem względów w/w oświadczenie procesowe było bezskuteczne, jak też niedopuszczalne.

Odnosić należy, że strona powodowa zawarła wywody odpowiadające w swej treści oświadczeniu procesowemu złożonemu na rozprawie, w piśmie z dnia 15 listopada 2019 r. Jednakże także i to oświadczenie nie mogło odnieść skutku w zakresie zmiany przedmiotowej powództwa, skoro zostało złożone już po zamknięciu rozprawy, na etapie odroczenia terminu ogłoszenia wyroku.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził kwotę skapitalizowanych odsetek od części sumy wekslowej (od kwoty 496.683,60 zł) za okres od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia wytoczenia powództwa wraz z dalszymi odsetkami. Porównując zakres przedmiotowego rozstrzygnięcia do roszczenia zgłoszonego w pozwie wskazać należy, że odpowiada ono tej części, która związana jest z zasądzeniem odsetek ustawowych od sumy wekslowej za okres od dnia wymagalności tj. od dnia 31 lipca 2015 r. do dnia wytoczenia powództwa tj. 29 lipca 2018 r. Jednocześnie wskazać należy, że żądaniem pozwu nie było objęcie zasądzenia dalszych odsetek od skapitalizowanych odsetek – a w związku z tym, w tym zakresie, Sąd I instancji naruszył art. 321 § 1 k.p.c. orzekając ponad żądanie. Nadto uznać należy, że sama kapitalizacja przez stronę powodową odsetek od kwoty 496.683,60 zł za okres od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia wytoczenia powództwa była bezskuteczna, z przyczyn wyżej wskazanych a związanych z brakiem pisemnego zgłoszenia roszczenia w tym zakresie.

Tym niemniej Sąd Apelacyjny uznaje, że żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 496.683,60 zł za okres od dnia 30 lipca 2015 r. do dnia 29 lipca 2018 r. odpowiada części zgłoszonego w sprawie roszczenia, a zarazem przedmiotowo odpowiada części zasądzonego świadczenia. W takim zatem zakresie, z uwagi na granice apelacji, sprawa podlega badaniu przez sąd odwoławczy. Zważyć bowiem należy, że co do pozostałej części roszczenia zgłoszonego w pozwie, powództwo zostało prawomocnie oddalone (wobec braku zaskarżenia wyroku przez stronę powodową), zaś apelacja pozwanej – w oczywisty sposób – musi odnieść skutek w zakresie dalszych odsetek od zasądzonej kwoty z tytułu wyżej opisanego świadczenia odsetkowego, skoro w tym zakresie Sąd orzekł ponad żądanie.

Ustalenia faktyczne dokonane w pierwszej instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Ustalenia te w istocie są niesporne i odnoszą się do podstawowych faktów wynikających z niekwestionowanych zdarzeń.

Spór natomiast dotyczy wyłącznie konsekwencji wynikających z ustalonego stanu faktycznego. W szczególności podniesiony w apelacji zarzut błędnych ustaleń nie odnosi się do sfery faktycznej wyroku, lecz prawnej, skoro w rzeczywistości zmierza do twierdzenia, iż zasądzona kwota nie odpowiada świadczeniu, za które pozwana odpowiada, bowiem nie stanowi ona sumy wekslowej.

Sąd Apelacyjny, co do zasady, podziela argumentację prawną powołaną przez Sąd I instancji.

I tak, trafne są wywody Sądu Okręgowego co do braku podstaw do uwzględnienia podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Poza sporem pozostaje, że wierzytelność w stosunku do dłużnika głównego, stanowiąca sumę wekslową, nie jest przedawniona. Zasadnie natomiast wskazuje Sąd I instancji, iż w niniejszej sprawie podstawą odpowiedzialności pozwanej jest jej poręczenie wekslowe, a w związku z tym – stosownie do treści art. 32 i art. 10 prawa wekslowego - może powołać się wyłącznie na zarzuty ze stosunku podstawowego przysługujące wyłącznie dłużnikowi głównemu.

Bezprzedmiotowy jest zarzut apelującej odwołujący się do tego, że skoro do przerwy biegu przedawnienia doszło na skutek nadania klauzuli wykonalności b.t.e., to skutek ten nastąpił wyłącznie w zakresie części sumy wekslowej w granicach określonych przez wysokość, na jaką opiewa b.t.e. Skoro bowiem przedmiotem zasądzenia nie jest kwota odpowiadająca sumie wekslowej, lecz odsetki od tej sumy (i to w części dotyczącej należności głównej), to ewentualne przedawnienie winno być odniesione do tak określonego świadczenia odsetkowego. Uwzględniając zatem datę wytoczenia powództwa (29 lipiec 2018 r.), zakres dochodzonych odsetek (od dnia 31 lipca 2015 r.), fakt, iż odsetki są liczone od nieprzedawnionej części należności głównej (496.683,60 zł), to nie upłynął 3-letni termin przedawnienia, o którym mowa w art. 118 k.c.

Nie są trafny zarzut apelującej, o ile kwestionuje on samą dopuszczalność naliczenia odsetek od sumy wekslowej. W sprawie nie znajduje bowiem zastosowania art. 5 ustawy Prawo wekslowe. Przedmiotowy przepis dotyczy dopuszczalności zastrzeżenia już w wekslu oprocentowania sumy wekslowej, a nie skutków związanych z niespełnieniem świadczenia wekslowego. Czym innym zatem są odsetki za opóźnienie w zapłacie sumy wekslowej, których wierzyciel może żądać na podstawie art. 48 pkt 2 Prawa wekslowego. Nadto o dacie płatności weksła rozstrzyga art. 455 k.c. i art. 481 k.c., a zatem w razie uchybienia w płatności wierzyciel jest uprawniony – na zasadach ogólnych – dochodzić świadczenia odsetkowego. Zważyć przy tym należy, że argumentacja pozwanej prowadziła do nieracjonalnego wniosku, iż opóźnienie w spełnieniu świadczenia wekslowego nie rodziłoby nigdy negatywnych skutków dla dłużnika.

W konsekwencji, kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia ma ocena, czy na skutek wezwania do wykupu weksła wierzytelność z niego wynikająca stała się wymagalna. Pozwana twierdzi bowiem, że takie wezwanie nie zostało jej skutecznie doręczone, skoro nie mieszkała ona pod adresem, pod który wezwanie zostało skierowane. W tym zakresie Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę prawną Sądu I instancji. Przypomnieć należy, że w deklaracji wekslowej pozwana w sposób wyraźny i jednoznaczny wskazała adres, na który należy kierować przeznaczoną dla niej korespondencję. Wprost podała, że w razie wypełnienia weksła powinna być zawiadomiona pod adresem: K., ul. (...). Tym samym to pozwaną obciążał obowiązek wskazania innego adresu w razie zmiany miejsca zamieszkania. O ile zatem zaniechała tego obowiązku, to zasadnie Sąd I instancji uznał, że miała możliwość zapoznania się z treścią kierowanego do niej oświadczenia.

Bezprzedmiotowy jest także zarzut apelującej nie rozpoznania istoty sprawy. Jak już wskazano, zasądzone od niej roszczenie obejmuje odsetki od części sumy wekslowej za powołany wyżej okres. Tym samym podstawą tego roszczenia są powołane wyżej przepisy prawa wekslowego i kodeksu cywilnego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone orzeczenie, poprzez zasądzenie świadczenia określonego w pozwie, z pominięciem rozstrzygnięć nie mieszczących się w zgłoszonym roszczeniu. Sąd przyjął przy tym, iż zasądzone ustawowe odsetki za opóźnienie winny być zasądzone od dnia 4 sierpnia 2015 r., przy uwzględnieniu, iż przesyłka kierowana do pozwanej, po awizowaniu, została zwrócona w dniu 3 sierpnia 2015 r. (koperta – k.28). Z

przyczyn wyżej podanych Sąd uznał za niedopuszczalne wyrzeczenie co do skapitalizowanej sumy odsetek, a w związku z tym zasądzenie dalszych odsetek od skapitalizowanej kwoty.

Biorąc to pod uwagę, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c., orzeczono jak w sentencji, zmieniając także rozstrzygnięcie o kosztach procesu za pierwszą instancję przy uwzględnieniu, że strona powodowa wygrała sprawę jedynie w części (art. 100 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę, że zasadniczy problem w sprawie na etapie apelacyjnym wynikał z postępowania strony powodowej. To powodowy Bank bowiem podjął próbę bezskutecznej i niedopuszczalnej zmiany powództwa, co wygenerowało problem związany ze sposobem wyrzeczenia w zakresie uwzględniającym roszczenie w zaskarżonym wyroku.

SSA Paweł Rygiel